

Hodně drahá vzpomínka na zrod Libereckého kraje

» 7 dní v Libereckém kraji

Redaktor MF DNES glosuje události posledních dnů v regionu. Dnes se věnuje 10. narozeninám Libereckého kraje, politikům s kriminální minulostí i speciální povodňové lanovce.

Jan Šebelka

Tento týden se slavilo v budově Libereckého kraje desáté výročí od založení této instituce. Se slzou v oku se vzpomínalo, jak první zaměstnanci museli sedět na bedýnkách, jak chyběly peníze a tak. Mné osobně navždy v této souvislosti uvízl v paměti způsob, jak se bývalý výzkumník přestavoval na sídlo vedení nového územního celku, jak se kdysi říkalo krajům.

V těch dobách se začalo Liberci říkat Synerov. Do výběrového řízení se tehdy přihlásilo pět nebo šest firem, přičemž Syner měl nabídku tuším kolem 145 milionů. Bylo to o víc než dvacet milionů víc než druhý v pořadí. Poražené firmy hned poté prorokovaly, že tato cena nebude konečná, že se vyšplhá nejméně o padesát milionů výš. Tak se stalo. Nebyla to však žádná novinka, v těch časech již bylo navýšování ceny během stavby libereckou normou. Vždycky se v projektu na něco zapomnělo. V případě sídla kraje to bylo opláštění nebo výtahy. Podobně se potom zapomnělo do projektu multifunkční haly nakreslit chladi-

cí zařízení nebo vnitřní vybavení. To všechno se mi vybaví, když se mluvím o desetiletém výročí spuštění krajů.

Když jsem u toho vzpomínání. Týden před volbami se objevila zpráva, že se jeden komunální politik odsouzený za braní úplatku chce vrátit do politiky. Jedná se o bývalého starostu Nového Boru Radka Nastiče, jehož soud poslal za mříže na jeden rok. Nastič si trest odseděl, vystoupil z rodné ODS a Hnutí nezávislých za harmonický rozvoj obcí si ho dalo na přání dobrovolných hasičů na třetí místo kandidátky. Není to jediný politik, který se chce po pobytu ve vězení vrátit na politickou scénu. O stejné již několik let usiluje i Zdeněk Kubr, který v devadesátých letech minulého století zabil při automobilové havárii řidiče škodovky. Rozumím tomu, že Nastič i Kubr nemohou být celý zbývající život diskvalifikováni tím, co kdysi napáchali. Nicméně si umím představit, jak se vdova po zabitém řidiči trhá smíchy, když vidí z plakátů se cenícího Zdeňka Kubra jako kandidáta na senátora.

Přestavba bývalého výzkumáku na sídlo kraje se stala jedním z mnoha příkladů navýšování cen staveb. Foto: MF DNES

V Chrastavě – Andělské Hoře dali s velkou slávou do provozu transbordér, což je upravená lanovka, jejíž kabinkou pro šest lidí pohybuje sami cestující. Transbordér, který vytvořil architekt Martin Rajniš, nahradil lávku přes Lužickou Nisu, strženou letošní srpnovou povodní. Zařízení stálo 650 tisíc korun a to je věc, která mě na tom docela sympatickém uměleckém artefaktu zarazí. Je to hezké, má to styl, ale myslím, že by se ty stovky tisíc daly použít na pořádnou lávku. Takovou, u níž by nemusel stát městský strážník a dávat pozor, aby ho nějaký zlý člověk nerozbil nebo aby se dětičky jdoucí do školy neutopily.

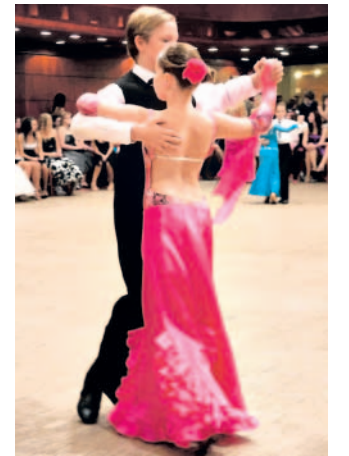
Pár dnů před volbami zahýbala komunální politikou v Liberci aféra s anonymním letáčkem dehonestujícím jednoho z kandidátů. Jakýsi anonym objednal u České pošty roznošovací letáky s pomlouvačným textem. Jmenoval se výmluvně: Náš Korytář. Jde o lídra kandidátky Změna pro Liberec. Ten nelenil a zatlačil na poštu, že ji zažaluje. Z pošty vypadlo jméno Jiřího Zeroníka, kterého známý liberecký opozičník Korytář hojně kritizoval především kvůli majetkoprávním operacím. Když vyšla pravda najevo, Zeroník se k letáku hrdě přihlásil. Jeho hlavní argument, proč ho vydal byl: „Protože můžu!“ To je samozřejmě pravda, ale proč se pod něj nepodepsal, zvědavému národu již neschlil.

Vaším objektivem MF DNES přináší čtenářské fotky z rajce.net

Děti z tanečního klubu manželů Koškových předtančily tento týden na první prodloužené podzimních tanečních kurzů v libereckém domě kultury.

Foto: Lenka Hadrbovcová
http://lenkyfotky.rajce.idnes.cz

INZERCE

sezóna 2010/2011

NOVINKY VE FANSHOPU

Otevírací doba: Po-Pá: 9.00-12.00 a 13.00-18.00 + otevřeno i při každém hokejovém utkání e-shop naleznete na www.hcbilitygri.cz

ČEPIČE KAPPA 320 Kč

PRSTEN KAMÍNEK 650 Kč

PRSTEN 650 Kč

GOLEM HRNEK 225 Kč

ORIGINAL DRES 990 Kč

TLESKACÍ RUČÍČKY 25 Kč

MINI DRES 110 Kč

TYGR OČI 230 Kč

PLAKÁT 25 Kč

BLIKAJÍCÍ TUŽKA 35 Kč

GENERÁLNÍ PARTNER SYNER HOME CREDIT arena Tipsport www.hcbilitygri.cz

Vápenka dala jméno tramvajím

» Seriól MF DNES přináší další kapitolu z nové knihy Marka Řeháčka Liberecké zajímavosti

Název liberecké tramvajové zastávky Vápenka je starý necelé jedno století. Vznikl patrně již v roce 1912, kdy byla dána do provozu tramvajová trať ze Soukenného náměstí do Horního Hanychova. Zastávka se starým německým jménem „Kalkofen“, přesně přeložitelným spíše jako Vápenná pec, byla první stanicí za hranicemi tehdejšího Liberce a nacházela se na území v té době ještě samostatné obce Horní Růžodol.

Její název vznikl podle všeho zcela přirozeně, stanice tramvaje se totiž nacházela vedle velkého dřevěného plotu, za nímž stávala, na pozemcích mezi dnešní Ještědskou ulicí a budovou starých pekárů v ulici Křížkové, fungující vápenka se dvěma pecemi.

Podle dochovaných údajů na tomto místě vznikla již ve druhé polovině 19. století jako společný podnik pánů Buchelta a Blösche. Bytelná Resselova vlastivěda z počátku 20. století uvádí, že majitelem pecí je Josef Michler, který měl vápenku provozovat již od roku 1895. Staré fotografie dodnes k našemu úžasu zobrazují toto místo jako opravdový průmyslový areál.

Mezi oběma kruhovými pecemi stojí – hasičské věži podobná – dřevěná stavba s lávkami, z níž se patrně sypal do pecí vápenc, který, připraven k pálení, ležel za ohradou na nesukutečně velkých hromadách. Těžko říci, proč byla vápenná pec postavena právě tady, uprostřed bujícího města, když kámen k pálení – šedivý krystalický vápenc – sem byl přivážen až z Panského lomu, jenž pracoval až v lese za Horním Hanychovem.

Velký lom, dnes proslavený především díky objevu Hanychovské jeskyně, byl otevřen v panských lesích na katastru Hluboké již někdy v první polovině 19. století a zásoboval nejen vápenku v Horním Růžodole, ale zčásti asi i tři vápenné peci v Pilínkově. Kámen sice patřil majiteli ještědských lesů hraběti Clam-Gallasovi, ale lom měli vždy propachtováni právě vápeníci –

snad právě proto se mu podle majitele hornorůžodolské vápenky dnes někdy říká Michlerův.

Dnes již těžko přesně zjistíme, k jakým účelům bylo užíváno vápno vypálené z ještědského kamene. Staré zprávy o vápenictví na Liberecku zaznamenávají, že velká část zdejšího vápna skončila nejen v maltách zdejších zedníků, ale byla hlavně užívána na zušlechťování zdejších luk a polí. Vratme se ale ke kuriózní stavbě v Horním Růžodole.

„4. března 1948 byla stará Michlerova vápenka odstřelena. Dnes ji připomíná název tramvajové trati.“

dole. Přežila první světovou válku a pracovala až do konce dvacátých let. Tmavý dým stoupající z jejích pecí je viditelný ještě na unikátní fotografii dvorního portrétisty libereckých tramvajů Erwina Cettina pořízené 29. srpna 1929. Na provoz vápenky v Růžodole si v té době ale stále více stěžovali obyvatelé domů, které postupně vyrůstly v okolí na lukách mezi Horním Růžodolem a Janovým Dolem. Přesto

pracovala až do počátku třicátých let 20. století, kdy byl její provoz – pravděpodobně kvůli tehdejší hospodářské krizi – definitivně zastaven.

Ale asi ne na dlouho, neboť již roku 1936 se opět objevují stížnosti, že nový majitel – vápeník Weber – zase kouřem obtěžuje obyvatele v okolních domech. V té době šlo ovšem o pouhý čtrnáctidenní pokus, jehož cílem bylo ověřit, jestli by se náhodou pálení vápna z ještědského kamene opět nevyplatilo. Pokud by tomu tak bylo, vyhradily si tehdejší správní orgány možnost nařídit majiteli zásadně zvýšit komíny pecí, aby kouř tolik nerušil obyvatele z okolí. Optimistické odhady ovšem nevyšly a provoz vápenky již nikdy nebyl obnoven. Opuštěný areál cihlových pecí – jedna z nejkrásnějších industriálních staveb Liberce – stál při Ještědské ulici nevyužitý ještě po druhé světové válce a sloužil jen jako eldorádo zdejších kluků a objekt romantického zájmu umělců, například malíře Františka Patočky. A to až do 4. března 1948, kdy byla stará Michlerova vápenka odstřelena. Dnes ji připomíná jen malý rybníček v houští pod silnicí a název tramvajové trati i blízkého koupaliště.

Stará Vápenka Spojení kouřících komínů a tramvaj vyvolává industriální nadšení i dnes.

Kresba: Petr Polda